

Rälssin asukasilta

Aika 15.03.2023 klo 17:30-19:00

Paikka Jokimaan ravikeskus ja Teams

1. Mikä on arvioitu louhintatyön kesto?

Reilu kymmenen vuotta. Vuosittain on 1–2 louhintakertaa. Louhintakertojen määrä riippuu myös kiviaineksen menekistä.

2. Aiheuttaako louhimistyö ilmanlaadun heikkenemistä lähiasutusalueille?

Kivenlouhinnasta tulee vähän pölyä, mutta sitä voidaan hallita esimerkiksi kastelulla. Asutukseen asti se [pöly] ei kyllä leviä.

3. Onko kiinteistön kivijaloille ja anturoille vaaraa louhintatöistä? Tuleeko savea pitkin räjähdysenergia niin kauas, että talo heiluu?

Urakoitsija varmasti tekee tarvittavat mittaukset, perustutkimukset ja kartoitukset niille asunnoille, joille se on tarpeellista, kun louhinta aloitetaan.

Mitä aiemmin on louhittu, niin lähikiinteistöissä on asennettu silloin mittareita, kun on louhittu. Eli on tietoa, millaista tärinää siellä on ollut. Nythän se sijainti vähän muuttuu, niin seurannan täytyy edelleen jatkua.

Asiantuntija arvioi tärinävaikutuksia ja hänen arvionsa oli, että vaikutusalueen arvio on noin 700 metriä siitä louhinta-alueen rajasta. Se on otettu huomioon tässä lupahakemuksen laadinnassa.

4. Jäi epäselväksi, että onko se lumentäyttöalue jäämässä pysyväksi.

Lumenvastaanoton on tarkoitus olla niin kauan kuin toimintaa paikalla on. Se jää arvioitavaksi sen jälkeen, kun maanvastaanottoalueen toiminnan jatkosta tiedetään.

Laajennusalueen mahdollisuudet on sellaisia, että tämä tuo varmaan 20 vuotta lisääikaa. Voi olla että enemmänkin. Riippuu, että kuinka paljon maita saadaan kierrätettyä.

5. Lähiasukkaana kysyn räjäytyksistä, mitä siellä on. Olen sitä mieltä, että teidän kannattaa kiertää lähitalot, ettei vaan vaurioita tulisi taloihin, kuvata etukäteen lähtötilanne, ettei jälkeenpäin tarvitse riidellä tuliko halkeama perusrakenteisiin. Lisäksi melumittaukset, kun esityksessä puhuttiin 700 metristä, ja me asumme lähempänä kuin tuo 700 metriä. Todella toivotaan, että asukkaiden kanssa tehdään yhteistyötä ja todella käynte paikan päällä ja teette mittauksia.

6. Olen kuullut, että vastaavissa tilanteissa räjähdysalueiden lähistöllä on käyty kuvaamassa talot. Tehkääpä näin, eli kuvataan sokkelit ja talon seinää.

Aina kun louhitaan, niin tullaan tekemään tarkastuksia ja katselmuksia. Se on meidän [Salpamaan] ja tulevan urakoitsijan välinen sopimus, että miten ja mistä tärinämittauksia tehdään. Se tulee urakoitsijan kautta sitten se asiantuntemus tarkastuksiin. Mahdollinen tarkastusten tekijä on siis konsultti, joka tekee puolueettomasti mittaukset.

7. Milloin ensimmäisenä valmistuva osa virkistysaluetta on käytössä?

Ei vielä tiedetä. Riippuu ympäristöluvan muutoshakemuksen etenemisestä. Jos se menee valituskierrokselle niin siinä menee vuosia. Miten siellä nyt toiminnot etenee – vasta sitten saadaan alueita suunnitteluun ja siitä toteutukseen. Aika hidasta.

8. Jäin kaipaamaan esityksistä maisemanäkymien huomioimista. Paikka on hyvin hallitseva ja kauas näkyvä. Siellä on Okeroisten kansallismaisema, ja avoin kansallismaisema vieressä – tämä rajautuu siihen. Olisi tärkeää nähdä, miltä se tulee näyttämään joskus, tai miltä se näyttää nyt, viiden vuoden jne kuluttua. Pitäisikö laelle saada mäntyä tai havupuustoa? Se on aika pahan näköinen nyt.

Kaavoitusvaiheessa tehtiin jotain havainnekuvia ja ennen-jälkeen-kuvia
[<https://www.lahti.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkiympariston->

suunnittelu/asemakaavoitus/kaavatyokohteet/jokimaa-ralssin-laajennus/]. Pistämme muistiin toiveen havupuista!

9. Kysyisin Rambollin edustajilta mallinnoista. Onko mallinnoissa mukana Tuomenojan alue? Eli melun, pölyn ja tärinän yms. kohdalla. Meillä on kokemusta räjäytyksistä, kyllä meillä astiat helisee. Kehotan kyllä suhtautumaan vakavasti mahdolliseen vaurioherkkyyteen.

Mallinnoissa on lähialueet. Mallissa on olemassa olevat asuinrakennukset. Tuomenoja on mukana mallinnoissa.

10. Kun mainittiin, että paikka näkyy kauas. Ihmettelen, että miten tällainen paikka on valittu läjitykseen ja maan- ja lumenvarastointiin, kun maa-ainelaki kieltää, ettei kaunista maisemaa saa turmella. Kai se nyt tarkoittaa tätäkin. Kai sille olisi joku parempikin paikka löytynyt? Tämä liittyy Okeroisten laajaan peltomaisemaan, joka on todettu jopa valtakunnalliseksi kulttuurimaisemaksi. Onko kysymykseen saatu vastausta? Vai tuleeko se arvioitua luvassa jotenkin?

Ympäristöluvan muutoshakemuksessa maisemavaikutukset ei kuulu enää yhtenä osa-alueena, mutta nehan on arvioitu jo siinä kaavaselostusvaiheessa. Eli kaavaselostuksessa on ymmärtääkseni tehty näkyvyysanalyyskejä ja muita tehty. Eli ne on siinä vaiheessa riittävästi arvioitu.

Kaavoitusvaiheessa paikka ei missään nimessä ollut helppo, sen varmaan muistaa kaikki ne, jotka oli siinä silloin mukana. Korvaavaa paikkaa on kovasti yritetty etsiä lähiseudulta. Vaihtoehtoisia paikkoja ei vain juuri ole. Tietynlaisen pakon edessä tässä on oltu, että tarvitaan tällaista paikkaa ja sen takia tähän kaavaankin silloin aikanaan lähdettiin. Tarve on olemassa ja ihan todellinen. Ymmärretään kyllä että maisemalliset näkökulmat tässä on haastavia. Kyllä niitä kaavoituksessa otettiin huomioon silloin.

11. Onko tämä samanlainen alue kuin Hollolan Nostavalle suunniteltu kierrätyspuisto?

Yksi tulevaisuuden skenaario on, että se olisi Rälssin sulkemisen jälkeen mahdollisuus, mutta se on kyllä vielä ihan alkumetreillä.

12. Kuinka usein alueella nyt räjäytellään?

Aika harvoin. Viime vuonna ei pamautettu kertaakaan, toissa vuonna kerran ja sitä edellisenä vuonna oli kaksi räjäytyskertaa. Keskimäärin kerran vuodessa. Nyt koilliskulmassa ja pohjoisosassa tulisi aavistuksen tiheämpään, jotta saataisiin paikat käyttöön.

13. Onko teillä käsitystä, miten menee Ylä- ja Ala-Okeroinen. Sieltä kun tullaan uutta tietä Renkomäkeen päin, niin maisema on muuttunut koko ajan rumemmaksi. Ensin näkyi Renkomäen torni, jossa on mainokset. Sitten Rälssin alue on kohonnut, näkyy valkoisena näin. Salpakankaalta kun laskeutuu niin kesällä pistää silmään. Tulee mieleen kaivosten kuonakasat. Sitten kun vielä reunapuustoa vedettiin pois, niin paheni. Toivoisin, että se metsitetään. Näkyykö liito-oravat kartalla huomioitu? Maisemaa haluaisin erityisesti puolustaa. Aikaisemmissa maakuntakaavoissa alue näkyi maakunnallisesti arvokkaana maisemana, mutta nyt se on muutettu, jotta on päästy mylläämään.

Hyvä kommentti!

14. Olisin kysynyt, että tuleeko ennakkokysymyksiin vastaukset jonnekin, sillä en kokenut että saatiin vastaukset niihin esityksissä.

Ennakkokysymyksiin oltiin tutustuttu ennakkoon ja niihin pyrittiin vastaamaan esityksissä suoraan. Toimitetaan kirjalliset vastaukset toiveesta.

15. Onko Reunalan palstan kautta eli hulevesialtaan kautta tulee tieyhteys Lintulantielle. Onko sieltä tarkoitus tulla muuta liikennettä kuin tuon hulevesialtaan huoltoa?

Ei.

Ennakkokysymykset ja vastaukset 17.3.

Kysymys: Miksi katusuunnitelma oli nähtävillä loma-aikana? Varsinkin jos myös suunnitelman vastuuhenkilö oli myös viikon lomalla kuulutusaikaan? Lahti puhuu, että haluaa saada asukkaat mukaan, mutta toimii juuri päinvastaisesti. Miksi Lahti ei ottanut asukkaita mukaan Rälssinmäenkadun suunnitteluun alkuvaiheessa? Miksi ei tätä yleisötilaisuutta pidetty ensin ja sitten vasta katusuunnitelman kuulutus? Jos katusuunnitelmalla on vain kiire lautakuntaa, niin se selvästi todistaa, että muistutuksilla ei ole mitään väliä. Marsijärjestys on päätetty ennakkoon. Jos Lahti olisi halunnut oikeasti kuunnella asukkaita, olisi toimittu toisin. Tällainen Lahden toiminta ei vastaa lakia, omia ohjeita ja strategioita.

Suunnitelmat pyritään laittamaan nähtäville mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta mahdolliset korjaukset, muutokset ja täydennyksetkin voidaan niihin tehdä hyvissä ajoin ennen katusuunnitelman vahvistamista ja rakennussuunnittelun tekoa. Katusuunnitelma on ollut sähköisesti nähtävillä 23.2. – 8.3.2023 ja myös Lahti-pisteessä on voinut käydä tutustumassa suunnitelmiin normaalien aukioloaikojen puitteissa. Aiemmin mainittuja asianosaisia ja lisäksi Jokimaan omakotiyhdistystä on tiedotettu ennakkoon 17.2 sähköpostitse nähtävillä olosta.

Kuulutus nähtävillä olosta julkaistiin viikolla 8 ilmestyvissä Uusi Lahti ja Nastola -lehdissä ja kaupungin verkkosivulla. Siinä olisi kyllä voitu vielä tarkentaa, mistä lisätietoja voi kysyä, jos kaupungin henkilöstön yhteystiedot ovat vaikeasti löydettävissä.

Yhden vastuuhenkilön poissaoloa ei voida pitää esteenä nähtävillä ololle, koska organisaatiosta löytyy aina myös varahenkilöitä kertomaan hankkeesta. Tässä tapauksessa suunnittelupäällikkö ja kohteen rakennuttaja ovat olleet tavoitettavissa nähtävillä olon ajan.

Kysymys: Lahti puhuu, että haluaa saada asukkaat mukaan, mutta toimii juuri päinvastaisesti. Miksi Lahti ei ottanut asukkaita mukaan Rälssinmäenkadun suunnitteluun alkuvaiheessa?

Suunnittelu aloitettiin syksyllä 2020 alueen kaavoituksen yhteydessä ja se keskeytettiin helmikuussa 2021. Kaavaprosessissa esitetyt katua koskevat näkemykset olivat myös katusuunnittelijoilla tiedossa. Kadun merkitystä asukkaille arvioitiin seuraavin perustein:

- Katu on kolmen kiinteistön tarpeisiin rakennettava teollisuusalueen tonttikatu, jonka liikennemääräksi on arvioitu 100–200 raskasta ajoneuvoa/vrk. Asutusta lähempänä olevalla Ala-Okeroistentiellä liikennemäärä vuonna 2021 on ollut n. 9500 ajon/vrk.
- Lähimmät asukkaat ovat yli 200 metrin päässä kadun alkupäästä, Ala-Okeroistentien ja Kyläkunnantienkin toisella puolella.
- Rälssinmäenkadun suunnasta tulevaa häiriötä vaimentavat myös Kempowerin tehdasrakennus ja sen pohjoispuolelle rakennettu maavalli.

Katusuunnitelma tehdään vahvistuneen asemakaavan pohjalta. Asemakaavaa laadittaessa on kuultu alueen asukkaiden näkemykset myös kadusta. Rälssinmäenkadun varrella ei ole asukkaita asianosaisina. Asianosaisiksi on katsottu olevan Salpamaa Oy alueen toimijana ja Uudenmaan ELY-keskus seututie 296:n tienpitäjänä.

Kysymys: Miksi ei tätä yleisötilaisuutta pidetty ensin ja sitten vasta katusuunnitelman kuulutus? Jos katusuunnitelmalla on vain kiire lautakuntaan, niin se selvästi todistaa, että muistutuksilla ei ole mitään väliä.

Resursseista johtuen kaikista katukohteista ei pidetä erillistä yleisötilaisuutta.

Katusuunnitelmien nähtävillä olo aikataulutetaan niin, että ne on mahdollista viedä seuraavaan lautakuntaan hyväksyttäväksi. Saadut muistutukset käsitellään ja tutkitaan, millainen vaikutus niillä on suunnitelmaan. Mahdolliset toimenpiteet tehdään suunnitelmiin ja näin ollen lautakuntakäsittely siirtyy tarpeen mukaan.

Kysymys: Aiemmin laadittu Rälssin maisemointisuunnitelma on niin lennokas että sellaiseen ei ikinä ole varoja. Onko metsittämistä ajateltu vaihtoehtona? Veisi vähiten luonnon- ja veronmaksajien varoja. Eikä tarvitsisi vuosien suunnitteluakaan.

Maisemointisuunnitelman tavoitteena on luonnonmukaisuus. Alueesta iso osa on suunniteltu metsitettäväksi. Alueelle on tavoitteena muodostaa monipuolista ja monimuotoista luontoympäristöä. Suunnittelua on turha tehdä liian etupainotteisesti. Vuosia kuluu muita päätöksiä odotellessa. Alue on myöskin niin suuri, että se sekä suunnitellaan että toteutetaan vaiheittaisesti

Kysymys: Koska maa-aineslaissa kielletään esim. soranotto näkyviltä ja kauniilta paikoilta, niin miksi kuitenkin maa-aineksi saa kasata näkyville korkeille ja maisemallisesti arvokkaille paikoille kuten nyt Rälssinmäelle?

Kaavoitusprosessissa on arvioitu maisemallisia vaikutuksia sekä läjitysalueen laajentamiseen että täyttömäen korkeuteen liittyvissä kysymyksissä. Rälssin tapauksessa oleellinen maisemaan vaikuttava asia on se, että mäki on tarkoitus maisemoida käytön loputtua virkistysalueeksi. Ympäristöluvista esimerkiksi maa-aineslain mukaisuus.

Kysymys: Miten ilmastonmuutos- ja siihen varautuminen sekä luontokadon pysäyttäminen on otettu huomioon Rälssin suunnittelussa mäen laella ja ympäristössä?

Maisemointisuunnitelmassa on esitetty alueella monipuolista ja monimuotoista kasvilajistoa. Alueen maastonmuotoilu pyritään tekemään jo täyttövaiheessa joka vähentää päästöjä ja kustannuksia. Monilajisia metsiä, jolloin ilmastonmuutoksen uhkiin voidaan helpommin varautua.

Kysymys: Kun metsälaissa suojellaan mm. luonnonmonimuotoisuuskohteita, kuten puroja ja noroja, vaikka ne ovat ajoittain kuivempanakin, niin eikö kaavoituksessa tarvitse niitä suojella? Rälssissä on on kaksi ikivanhaa puroomaa, joista kumpikin on häviämässä maantäytön ja kaavoituksen vuoksi.

Alueen kaavoitusvaiheessa tehtiin luontoselvitykset, joiden mukaan alueen kaksi vesiuomaa eivät olleet vesilain mukaisesti suojeltavia noroja. Selvitysten perusteella vesiuomat olivat voimakkaasti sedimentoituneita eivätkä ne olleet luonnontilaisia ja siten suojeltavia. Selvitykset arvioitiin riittäviksi kaavaprozessissa valitusten ja oikeuskäsittelyn kautta.

Kysymys: Miksi Lahti ei noudattanut edellistä ympäristölupaa vaan ylitäytti aluetta eikä maisemoinut kuten luvassa vaadittiin?

Kaavoitusvaiheessa keskusteltavana olivat vaihtoehdot, missä tehty ylitäyttö madallettaisiin silloisten määräysten mukaiseksi tai vaihtoehtoisesti kaavan ja uusien lupien kautta haettaisiin maksimikorkeuteen korotusta. Kaavaprozessissa päädyttiin jälkimmäiseen siitä syystä, että maisemalliset vaikutukset nähtiin kokonaisuudessaan vähäisiksi ja toisaalta korotus mahdollisti lakialueen luonnollisemman muotoilun. Madaltamisesta johtuvan maamassojen siirron välttäminen on myös ilmastonäkökulmasta perusteltua.

Kysymys: Tiedetään ja rekistereihin on merkitty, että Rälssissä on pilaantunutta maata. Miksi Lahti ei ole vaatinut/laittanut tahoja vastuuseen, joka on vastuussa Rälssissä tehdyistä virheistä: ylitäyttö, sortumat, ei maisemointia ja pilaantuneet maat?

Alueen valvova viranomainen on Hämeen ELY-keskus, joka on käsitellyt ylitäyttöön ja sortumiin liittyvät asiat. Sortumasta ilmoitettiin asianmukaisesti ELY-keskukselle ja toimitettiin tietoja alueella toteutetuista korjaustoista sekä täyttösuunnitelman päivitys. ELY-keskus kävi paikalla toteamassa korjaustoimenpiteet.

Sortuma-asia ei aiheuta enää toimenpiteitä. Pilaantuneiden maiden osalta vastaaminen vaatisi tarkemman tiedon, mihin rekisteriin viitataan, josta tietoa pilaantuneista maista olisi. Lisäkysymykset aiheesta pyydetään toimittamaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.hame@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Maria Borgille maria.borg@ely-keskus.fi

Kysymys: Lahti ei noudattanut ympäristölupaa eikä asemakaavaa. Lahti haki uuden ympäristöluvan, missä perusteltiin ylityttö sillä että on liian kallista ruveta muuttamaan luvan mukaiseksi, ja teki uuden asemakaavan vastaamaan todellisuutta. Jos Lahti saa tehdä näin, saako myös lahtelainen? ja teki uuden asemakaavan.

Rälssin täyttömäki on kaikkien lahtelaisten toimien seurausta. Kaupungin rakentaminen, niin yksityisellä kuin julkisella puolella synnyttää väistämättä ylijäämämaita, joille on löydettävä sijoituspaikka. Ehdot sille, mitä Rälssin alueella saa ja voi tehdä määritellään alueen asemakaavassa ja ympäristöluvista. 1990-lähtien alue on laajentunut useaan otteeseen ja asemakaavaa on muutettu aiemminkin. Asemakaavoja muutetaan kaupungissa paljon myös yksityisten tahojen aloitteesta.

Kysymys: Kun kerrottiin Renkomäen sorakuopan sulkemisesta, kysyttiin heti asukkaita mukaan suunnittelemaan maisemointia. Rälssissä ei asukkaita ole otettu mukaan. Miksi ei Lahti toimi tasa-arvoisesti kaikkia asukkaita kohtaan?

Myös Rälssin suunnittelussa on kuultu asukkaita. Ideoita toimintoihin on kerätty asukkailta saaduista ajatuksista ja suunnitelmaa on esitelty vuonna 2019. Myös alueen toimijalla on ollut omia tilaisuuksia. Suunnittelun osallistamista kehitetään koko ajan ja Renkomäen suunnittelun aikana toimintatapoja on jo kehitetty. Myös Renkomäessä ollaan nyt odotteluvaiheessa.

Kysymys: Edellisessä yleisötilaisuudessa, missä Rälssin maisemointisuunnitelma esiteltiin, asukkaat tyrmäsivät suunnitelmat. Ja jäimme siihen uskoon, että meidät otetaan mukaan suunnitteluun. Näin ei kuitenkaan tapahtunut. Miksi Lahti jatkoi itsepäisesti suunnitelmaa, eikä ottanut lahtelaisia mukaan suunnitteluun?

Suunnitelmaa ei viety hyväksyttäväksi kaavavalituksesta johtuen. Suunnitelmat eivät ole edenneet neljän vuoden aikana.

Kysymys: Miksi nyt luvataan että Rälssin virkistysalue palautetaan asukkaiden käyttöön maisemoinnin jälkeen, kun samaan aikaan on vahvistettu yleiskaava missä elinkeinoelämänalue tulee virkistysalueelle? Miksi Lahti tuhlaa verorahoja suunnitteluun, kaavamuutoksiin, Rambollin maisemointisuunnitelmiin, jos Lahti itsekin suunnittelee toisella kädellä virkistysalutta ja toisella elinkeinoelämän aluetta. Nyt asukkaille luvataan metsäinen suojavyöhyke asemakaavassa Rälssin ympärille. Yleiskaavassa survottiin alueelle elinkeinoelämän alue. Luonnon tärkeää paikallista yhteyttä ei ole huomioitu missään suunnitelmassa. Eikä Okeroisten kulttuurimaisemaa ole huomioitu. Jos Lahti on tuhonnut Rälssissä tärkeitä luontokohteita, vähätellyt pirstaleisia luontoarvoja, teettänyt luontoselvitykset uusiksi niin monta kertaa, että selvitykset vastaavat Lahden etua, ei luonnon etua, niin olisiko Lahden aika huomioida Rälssi luonto aidosti nyt? Kumpi alueelle tulee virkistysalue kehätien laitaan asti vai elinkeinoelämänalue? Jos tulee elinkeinoelämän alue, on turha suunnitella virkistysaluetta ja luvata asukkaille mitään. On täysin hullua tehdä vierekkäin virkistysalue, suojelualue, mikä on luvattu, ja elinkeinoelämän alue, johon ilmeisesti voisi tulla kierrätykseen sopivaa toimintaa.

Rälssin virkistysalue on laaja kokonaisuus. Yleiskaavassa on esitetty elinkeinotoiminnan alueita Kehätien varteen, jota edellisessä yleiskaavassa ei ollut. Nykyinen yleiskaava on tullut lainvoimaiseksi 2022. 2019 virkistysuunnitelma on laadittu silloin lainvoimaisen yleiskaavan mukaisesti. Maisemointisuunnitelma ei ulotu kehätiehen asti. Alueelle ei ole tietääkseni tehty useita päällekkäisiä luontoselvityksiä. Luontoselvitykset tulee kaavoitusvaiheessa tehdä, jotta ne ovat ajantasaiset. Vanhoihin luontoselvityksien pohjalta ei voida arvioida kaavaratkaisuja.